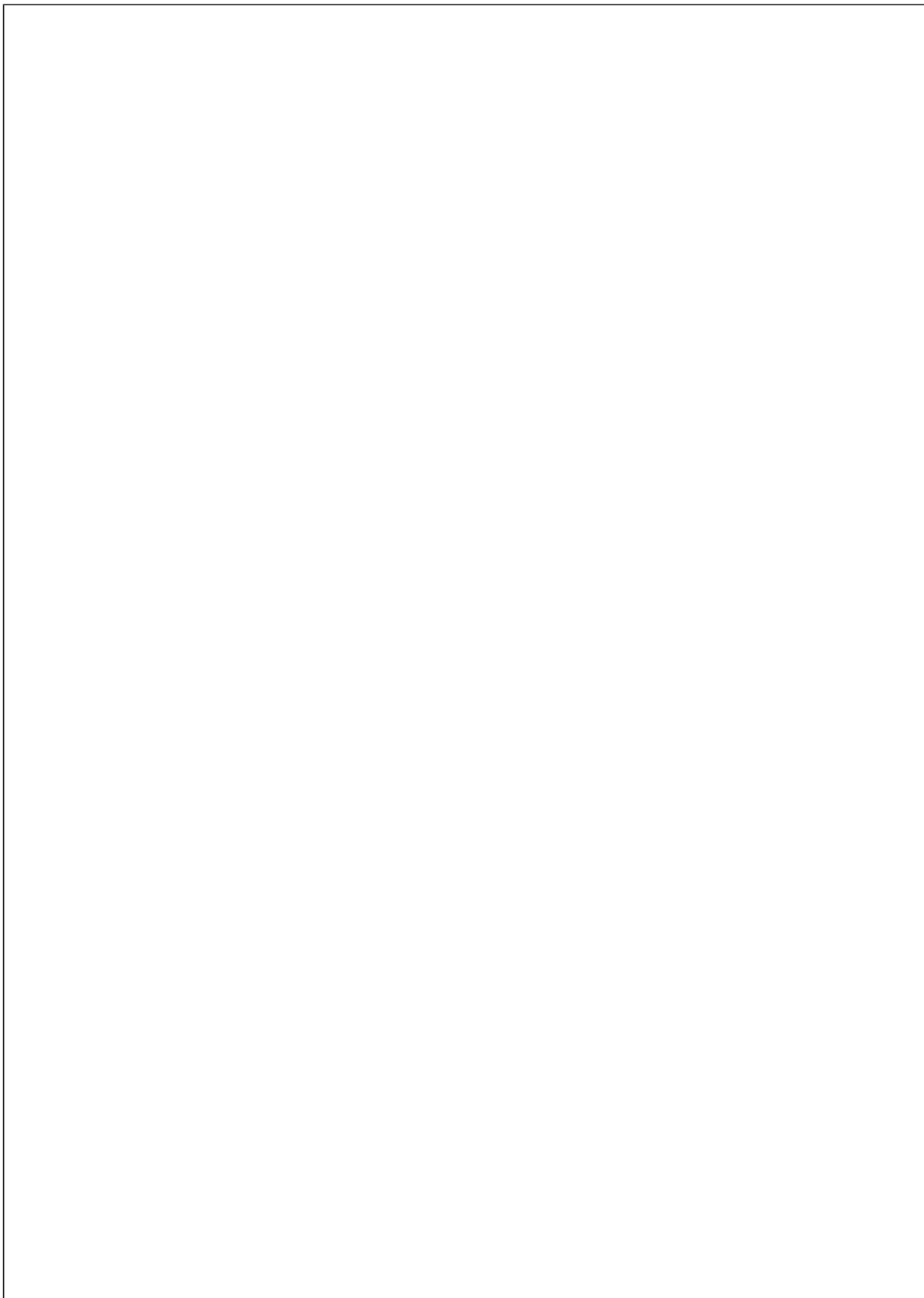

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/187701,Obchody-80-rocznicy-smierci-gen-Wladyslawa-Sikorskiego-Gibraltar-4-5-lipca-2023.html>
27.02.2026, 08:13

[Następny](#)

[Powrót](#)

Obchody 80. rocznicy śmierci gen. Władysława Sikorskiego – Gibraltar, 4-5 lipca 2023

4-5 lipca 2023 r. na Gibraltarze odbyły się uroczystości upamiętniające katastrofę Liberatora II AL523, w której zginął Naczelny Wódz Polskich Sił Zbrojnych i premier rządu Polski na uchodźctwie generał Władysław Sikorski i 15 osób mu towarzyszących – w tym jego córka Zofia.

04.07.2023

Przedstawiciele władz Gibraltaru i polskich władz konsularnych w Wielkiej Brytanii, delegacja z Polski, podkomendni gen. Sikorskiego, działacze podziemia antykomunistycznego i okoliczni mieszkańcy rozpoczęli obchody od uroczystej mszy świętej i poświęcenia tablicy ku czci generała w Katedrze Najświętszej Maryi Panny Królowej Gibraltaru.

Główne uroczystości odbyły się przy pomniku upamiętniającym katastrofę lotniczą, gdzie zebrani oddali hołd poległym i zostawili kwiaty.

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Jan Józef Kasprzyk odczytał list od prezydenta Andrzeja Dudy:

Historia ostatniej misji gen. Władysława Sikorskiego stanowi kulminację dramatycznych losów Polski i Polaków podczas II wojny światowej. Nasz naród, choć cierpiący, do końca prowadził nierówną walkę z potężnymi agresorami wszelkimi środkami – militarnymi i dyplomatycznymi.

Na obu tych arenach gen. Sikorski odegrał rolę wyjątkową. Był wybitnym dowódcą i mężem stanu, który rezygnując z własnych wygod i podejmując osobiste ryzyko, niezłomnie służył Ojczyźnie i poświęcił jej życie. I za to Rzeczpospolita będzie go zawsze czcić jako narodowego bohatera – napisał Prezydent.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki zaznaczył:

Niezależnie od politycznych emocji pierwszej połowy XX wieku, dziś z perspektywy historycznej wszyscy mamy świadomość, że oddajemy hołd i pielęgnujemy pamięć jednej z kluczowych postaci polskiej historii XX wieku. Jednego z najwybitniejszych polskich dowódców.

Dodał też, że naród polski zawsze

upomina się o tych, którzy Polsce służyli i chce ich godnie pochować. Dowodzi też, że historia dla nas Polaków nie jest wyłącznie zapisem przeszłości, ale jest materią życia społecznego, także 80 lat po śmierci generała Władysława Sikorskiego.

O godzinie 23.06 – dokładnie w godzinę katastrofy – na Eastern Beach zebrani zostawili kwiaty na

morzu oraz odmówili wspólnie modlitwę za ofiary w pobliżu miejsca wypadku.

5 lipca 2023 r. uczestnicy uroczystości uhonorowali ofiary katastrofy spoczywające na North Front Cemetery.

Władysław Sikorski urodził się 20 maja 1881 roku w Tuszowie Narodowym. Po śmierci ojca Władysław Sikorski wraz z rodzeństwem i matką zamieszkał w Hyżnem, gdzie uczęszczał do szkoły. Następnie uczył się w Gimnazjum w Rzeszowie. Po ukończeniu Gimnazjum przeniósł się do seminarium nauczycielskiego w Rzeszowie, gdzie zaopiekował się nim dyrektor szkoły Julian Zubczewski. Nowa rodzina zapewniła przyszłemu generałowi nie tylko doskonałe warunki materialne, ale z ich domu wyniósł patriotyzm i potrzebę nowego myślenia politycznego. W 1899 r. wyjechał do Lwowa i podjął kształcenie w III Męskim Gimnazjum Klasycznym im. Franciszka Józefa I. W 1902 r. zdał egzamin maturalny z wynikiem bardzo dobrym, a studia kontynuował na Politechnice Lwowskiej na Wydziale Inżynierii Mostów i Dróg. Władysław Sikorski miał tu pierwszy kontakt z działalnością patriotyczną, interesował się służbą w armii oraz nauką w austriackiej szkole wojskowej.

Już jako podporucznik rezerwy wziął ślub z Heleną Zubczewską, zatrudnił się jako inżynier przy regulacji Sanu, a także zbliżył się do Polskiej Partii Socjalistycznej, ugrupowania niepodległościowego, gdzie spotkał Józefa Piłsudskiego. Władysław Sikorski aktywnie działał, zaznajamiając członków partii ze sztuką wojenną. Razem z kolegami założył w 1908 r. tajny Związek Walki Czynnej, organizujący powstanie przeciw Imperium Rosyjskiemu, w 1910 r. Związek Strzelecki i został przywódcą Stronnictwa Postępowo-Demokratycznego.

Podczas pierwszej wojny światowej Władysław Sikorski służył w armii austro-węgierskiej, w Miechowie w Komendzie Głównej Wojsk Polskich, a w końcu postawiono go na czele Departamentu Wojskowego Naczelnego Komitetu Narodowego. W 1914 r. Władysława Sikorskiego awansowano na podpułkownika, a następnie powierzono mu stanowisko komendanta Szkoły Podchorążych. Prowadził rekrutację jako członek Legionów Polskich.

Po roku 1918 i traktacie brzeskim Władysława Sikorskiego niesłusznie oskarżono o zdradę i internowano. Przyczyną tych wydarzeń był jawny sprzeciw polityka przeciwko odłączeniu od Królestwa Polskiego Chełmszczyzny. Po kilku miesiącach więzienia nawiązał współpracę z doradcą Rady Regencyjnej, a następnie szefem sztabowym polskiej armii, generałem Tadeuszem Rozwadowskim. To na jego polecenie rozpoczął tworzenie Wojska Polskiego w Galicji, po czym był szefem sztabu oraz dowódcą w trakcie wielu walk.

Władysława Sikorskiego powołano na stanowisko Prezesa Rady Ministrów na lata 1922-23 po zabójstwie Gabriela Narutowicza, następnie został Ministrem Spraw Wojskowych. II wojna światowa to okres, kiedy Władysław Sikorski był premierem rządu RP na uchodźstwie oraz Naczelnym Wodzem Polskich Sił Zbrojnych. Nieustannie działał również na rzecz polepszenia stosunków dyplomatycznych naszego kraju z ZSRS.

Po odkryciu masowych grobów katyńskich, kiedy to rząd polski zwrócił się do Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Genewie o zbadanie sprawy, ZSRS zerwał stosunki dyplomatyczne z rządem w Londynie, traktując to jako niechęć i próbę wykorzystania akcji niemieckiej propagandy dla uzyskania zdobyczy terytorialnych kosztem „radzieckiej Ukrainy, Białorusi i Litwy”.

25 maja 1943 r. generał Sikorski rozpoczął ostatnią podróż w celu spotkania się z oddziałami polskimi stacjonującymi na Bliskim Wschodzie, z przedstawicielami władz Iraku, Iranu i Egiptu oraz brytyjskimi dowódcami jednostek tam przebywających.

4 lipca 1943 r. z lotniska w Gibraltarze wystartował „Liberator” z generałem Sikorskim na pokładzie. Po chwili samolot runął do morza. Wszyscy oprócz głównego pilota zginęli, w tym

córka generała Zofia Leśniowska, której ciała nigdy nie znaleziono. Ciało premiera i naczelnego wodza spoczywa w Krakowie na Wawelu.

Przeczytaj więcej:

[Ekspertyza. Badanie szczątków generała Sikorskiego – film dokumentalny](#)

[Wystawa Generał Władysław Sikorski: Premier i Naczelnny Wódz](#)

[80 lat temu gen. Władysław Sikorski powołał Armię Polską na Wschodzie](#)

[O Wielką Polskę na wojennym wychodźstwie. Stronnictwo Narodowe wobec rządu gen. Władysława Sikorskiego \(1939-1943\)](#)

[Dziennik czynności Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego, t. 1](#)

[Dziennik czynności Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego, t. 2: 1 VIII 1940 – 31 VII 1941](#)

[Dziennik czynności Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego, t. 3: 1 VIII 1941 – 31 VII 1942](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Obchody